

ropa. Det er også et problem og bekymring at direktiv 93/16/EØF primært handler om lengde og nivå på utdanningen og ikke om kvalitet og innhold.

Resertifisering og formell etterutdanning for leger har vært et tema i EU, der man har konkludert med at det ikke skal foreligge noen formell sertifisering på EU-nivå. Konklusjonen viser at Legeforeningen er på riktig kurs i prosjektet Legers etterutdanning i fremtiden, som strukturerer, synliggjør og motiverer for en etterutdanning der også rettigheter er inkludert.

Språkkrav

Leger som kommer inn under EØS-avtalen, kan ikke avkreves norskkunnskaper for å få tildelt norsk autorisasjon. Aasved trakk frem en interessant dom i European Court of Justice av 14. juli 2000, som pålegger språkkrav til leger som vil arbeide i annet EØS-land. Språkkravet kan lovlig brukes som en overordnet grunn av generell interesse for å sikre legens kommunikasjon med pasienten. Konklusjonen er således at medlemsstatene kan stille språkkrav gjennom lovgivning så lenge lovgrunnlaget er de overordnede hensyn til pasienten, og ikke det å hindre fri bevegelse av leger.

European Court of Justice har også nylig behandlet saker i tilknytning til fritt helse-tjenestemarked i EU. Det er avklart rett til polikliniske helsetjenester og sykehustjenester som betyr at pasienter kan reise til et annet land, få behandling og sende regningen til hjemlandet. Utgiftene dekkes dersom det er materielle og tidsbestemte rettigheter, det vil si at tilbudet i hjemlandet er der, men at garantitiden for når behandlingen skal iverksettes, er brutt. Disse rettighetene vil kunne få store konsekvenser for det enkelte land.

Inger Johanne Øien
Utdanningsavdelingen

Viktig verv til Norden og Den norske lægeforening

Generalsekretær Harry Martin Svabø er utnevnt som leder av etikkomiteen i World Medical Association. – Utnevnelsen er en stor heder til Norden og til Den norske lægeforening, sier Svabø.

Harry Martin Svabø ble valgt til leder av etikkomiteen med full støtte fra de nordiske legeforeningene. Vervet gjelder for to år. Siden 1999 har Svabø vært Legeforeningens og Nordens representant i World Medical Associations råd.

Menneskerettigheter

– Arbeidet i World Medical Association er sentrert omkring etikk og menneskerettighetsspørsmål og dessuten til rammevilkårene for legens praksis og virksomhet, sier Svabø. Etikkomiteen, som består av 12–13 medlemmer, er en svært viktig komité i World Medical Association. Blant annet har den stått bak fornyelsen av Helsinkideklarasjonen.

World Medical Association organiserer legeforeninger fra om lag 80 land. Alle verdensdeler er representert. Størst representasjon er det fra Europa, mens det er relativt færre fra Afrika og Sør-Amerika. – Vi skulle gjerne sett at flere utviklingsland kom med, sier Svabø. De østeuropeiske landene kommer også dårlig ut. – Det skyldes nok at selve

organisasjonsutviklingen i disse landene har vært dårlig, sier han.

– Som generalsekretær er jeg etter hvert blitt opptatt av overordnede, ideelle saker, herunder utviklingen av legerollen, viktige etiske spørsmål knyttet til legegjerningen og til arbeidet med menneskerettighetsspørsmål, sier Harry Martin Svabø.

Han mener at legene spiller en viktig rolle i disse spørsmål fordi de på mange måter blir en frontgruppe som kommer i brennpunktet når etikk og menneskerettighetsspørsmål dukker opp. – For legen skal alle pasienter være like og stå like nær til å bli hjulpet, presiserer han, uavhengig av makthavere og eventuelle fiendebilder i vedkommende land.

God legeetikk

– Det er i strid med god legeetikk og menneskerett ikke å yte hjelp til folk som trenger det, uansett kjønn, alder, etnisk opprinnelse, religion, seksuell orientering, økonomisk status, sykdom eller funksjonshemming eller politisk tilhørighet, sier Svabø. Det finnes dessverre mange eksempler på at leger straffes fordi de har hjulpet motstandere av et regime eller folkegrupper som oppfattes som pariakaster. Slike leger gjør sin plikt og må støttes.

– I utviklingen av legerollen har det vært viktig å verne om legens frihet til å behandle pasienter slik god medisinsk kompetanse og

god menneskelig oppførsel tilsier. Det er en viktig faktor for en god helsetjeneste. Dette forutsetter imidlertid at samfunnet har god innsikt i det vi driver med, at vi har gode systemer og at vi kvalitetssikrer vår virksomhet på en forsvarlig måte. Pasienter vi på dette, bør samfunnet også gi legene en aksept for å utøve sitt yrke innenfor en viss form for frihet, sier Svabø.

Norge har utarbeidet forslag til en uttalelse med tittelen *Clinical independence and professional integrity of the physician* som bl.a. skal behandles på et møte i World Medical Association i New Delhi til høsten.

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen

Harry M. Svabø

